

Czwartek, 25 marzec 2021

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0095

Kształtowanie polityki edukacji cyfrowej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie kształtowania polityki edukacji cyfrowej (2020/2135(INI))

(2021/C 494/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 14,
- uwzględniając art. 2 Protokołu dodatkowego do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyjętej przez Radę Europy, dotyczący prawa do nauki,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Kultury i Edukacji z dnia 22 września 2020 r. w sprawie przyszłości edukacji europejskiej w kontekście COVID-19,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie edukacji w erze cyfrowej: wyzwania, szanse i wnioski dotyczące kształtowania polityki UE ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie modernizacji edukacji w UE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności ⁽⁵⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy ⁽⁶⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie europejskich nauczycieli i trenerów przyszłości ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽³⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 8.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 135.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 202 I z 16.6.2020, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 193 z 9.6.2020, s. 11.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie kluczowej roli polityk uczenia się przez całe życie we wzmacnianiu społeczeństw z myślą o technologicznej i ekologicznej transformacji wspierającej trwałą i włączającą wzrost ⁽⁸⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie ⁽⁹⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 30 maja 2016 r. w sprawie rozwijania – poprzez kształcenie i szkolenie – umiejętności korzystania z mediów i umiejętności krytycznego myślenia ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych ⁽¹²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie roli wczesnej edukacji i kształcenia podstawowego w stymulowaniu kreatywności, innowacyjności i kompetencji cyfrowych ⁽¹³⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2020 r. pt. „Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027. Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej” (COM(2020)0624) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2020)0209),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2020 r. w sprawie urzeczywistnienia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. (COM(2020)0625),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 lipca 2020 r. pt. „Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności” (COM(2020)0274),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej (COM(2018)0022),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze” (COM(2017)0673),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 maja 2017 r. pt. „Rozwój szkół i doskonały poziom nauczania warunkiem dobrego startu życiowego” (COM(2017)0248),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 grudnia 2016 r. pt. „Poprawa i Modernizacja Edukacji” (COM(2016)0941),
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) pt. „Education responses to COVID-19: an implementation strategy toolkit” [Reagowanie na sytuację związaną z pandemią COVID-19 w obszarze edukacji: zestaw narzędzi dotyczący strategii wdrażania],
- uwzględniając sprawozdanie OECD pt. „OECD Skills Outlook 2019: Thriving in a Digital World” [Przegląd umiejętności OECD 2019: Rozwój w cyfrowym świecie],
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) pt. „Skills for a connected world” [Umiejętności, które łączą świat],
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego z dnia 4 czerwca 2020 r. pt. „Digital gap during COVID-19 for VET learners at risk in Europe” [Przepaść cyfrowa podczas pandemii COVID-19 wśród narażonych na ryzyko osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie],
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,

⁽⁸⁾ Dz.U. C 389 z 18.11.2019, s. 12.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 212 z 14.6.2016, s. 5.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 17.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
 - uwzględniając stanowisko w formie poprawek przedstawione przez Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A9-0042/2021),
- A. mając na uwadze, że włączająca, sprawiedliwa i właściwie finansowana edukacja o wysokiej jakości jest kluczową siłą napędową transformacji ekologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że edukacja stanowi inwestycję w naszą wspólną przyszłość, gdyż przyczynia się do spójności społecznej, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zatrudnienia, a tym samym do sprawiedliwego społeczeństwa; mając na uwadze, że edukacja jest zasadniczym instrumentem rozwoju indywidualnego i samorealizacji oraz skutkuje zwiększonym udziałem w życiu demokratycznym;
- B. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn stanowi jedną z podstawowych wartości UE i jest zapisana w art. 8 i 19 TFUE;
- C. mając na uwadze, że technologie cyfrowe odgrywają rolę w kształtowaniu społeczeństwa i powodują, że podstawowe umiejętności cyfrowe i alfabetyzm cyfrowy stają się obecnie niezbędne dla wszystkich obywateli;
- D. mając na uwadze, że pierwsza zasada Europejskiego filaru praw socjalnych uwidocznia znaczenie utrzymania i nabywania umiejętności dla zapewnienia „równych szans i dostępu do zatrudnienia”, i stanowi, że „każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy”;
- E. mając na uwadze, że opanowanie podstawowych umiejętności przekrojowych, takich jak umiejętność rozumowania matematycznego, myślenie krytyczne i umiejętności komunikacji społecznej, jest podstawowym warunkiem nabycia umiejętności i kompetencji cyfrowych; jednocześnie mając na uwadze, że w przyszłości zwiększy się zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe, np. w zakresie kodowania, logistyki lub robotyki, co wpłynie nie tylko na kształcenie w dziedzinie IT, lecz także na całokształt programów nauczania; mając na uwadze, że ramy kompetencji cyfrowych dla obywateli kładą nacisk na znaczenie umiejętności miękkich – w tym komunikacji, współpracy i tworzenia treści – których często uczą się na studiach humanistycznych i artystycznych oraz studiach w dziedzinie nauk społecznych; mając na uwadze, że interdyscyplinarne podejście do studiowania nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (STEAM) może prowadzić do lepszego opracowywania rozwiązań cyfrowych bardziej ukierunkowanych na człowieka;
- F. mając na uwadze, że podstawowa edukacja w dziedzinach takich, jak cyberhigiena, bezpieczeństwo cybernetyczne, ochrona danych i umiejętność korzystania z mediów, musi być dostosowana do wieku i poziomu rozwoju osób uczących się, tak by dzięki temu mogły one krytycznie przyswajać wiedzę, stawać się aktywnymi obywatelami i użytkownikami internetu, współtworzyć demokratyczne społeczeństwo cyfrowe, podejmować świadome decyzje oraz zdawać sobie sprawę z zagrożeń związanych z internetem – takich jak dezinformacja, nękanie i naruszenia danych osobowych w internecie – oraz umieć się im przeciwstawiać; mając na uwadze, że programy nauczania w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego powinny być wprowadzane do programów nauczania;
- G. mając na uwadze, że transformacja cyfrowa kształtuje rynek pracy, przy czym według szacunków Komisji ⁽¹⁵⁾ oczekuje się, że w przyszłości w wielu kategoriach zawodowych aż 90 % miejsc pracy będzie wymagać jakiejś formy umiejętności cyfrowych, a 65 % dzieci rozpoczynających obecnie naukę w szkole podstawowej będzie pracować w zawodach, które jeszcze nie istnieją; mając na uwadze, że zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe jest wysokie, co prawdopodobnie spowoduje silniejszy nacisk na dziedziny STEAM;
- H. mając na uwadze, że należy w pełni przeanalizować, jak nowe technologie, takie jak robotyka i sztuczna inteligencja (AI), wpływają na potrzeby w zakresie zatrudnienia; mając na uwadze, że jest już oczywiste, że umiejętności cyfrowe szybko stają się potrzebne wszędzie, nawet w zawodach, które wcześniej nie miały nic lub prawie nic wspólnego z technologiami cyfrowymi, w tym w pracy fizycznej; mając na uwadze, że pracownicy muszą przekwalifikowywać się i podnosić kwalifikacje, aby dostosować się do zmieniających się potrzeb i realiów coraz bardziej zdigitalizowanego rynku pracy; mając na uwadze, że przejście na telepracę w wyniku COVID-19 wiąże się z nowymi umiejętnościami

⁽¹⁵⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7a51fb41-92ad-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>,
<https://futureskills.pearson.com/research/assets/pdfs/technical-report.pdf>

Czwartek, 25 marzec 2021

cyfrowymi, sposobami komunikacji i innymi wyzwaniami; mając na uwadze, że pracodawcy powinni zapewnić pracownikom szkolenia z kompetencji cyfrowych oraz sprzęt cyfrowy, zwracając należytą uwagę na szczególne potrzeby, na przykład tworząc racjonalne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością; mając na uwadze, że sektor kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) odgrywa zasadniczą rolę w wyposażaniu przyszłych pracowników w umiejętności i kwalifikacje potrzebne im na zmieniającym się rynku pracy;

- I. mając na uwadze, że 42 % Europejczyków nie ma nawet podstawowych umiejętności cyfrowych⁽¹⁶⁾, przy czym występują znaczne różnice w poszczególnych państwach członkowskich i między nimi, a także ze względu na status społeczno-ekonomiczny, wiek, płeć, dochody, poziom wykształcenia i zatrudnienie; mając na uwadze, że jedynie 35 % osób w wieku 55–74 lat posiada podstawowe umiejętności cyfrowe, natomiast wśród osób w wieku 16–24 lat odsetek ten wynosi 82 %⁽¹⁷⁾, w związku z czym osoby starsze są bardziej narażone na wykluczenie cyfrowe; mając na uwadze, że celem programu na rzecz umiejętności jest zapewnienie, aby 70 % osób w wieku 16–74 lat zdobyło podstawowe umiejętności cyfrowe do 2025 r., co stanowi wzrost średnio o 2 punkty procentowe rocznie, podczas gdy w latach 2015–2019 roczny wzrost wynosił 0,75 punktu procentowego; mając na uwadze, że osoby uczące się nigdy nie uzyskują równych możliwości zdobycia umiejętności cyfrowych przy tak dużych różnicach na poziomie umiejętności podstawowych;
- J. mając na uwadze, że utrzymują się nierówności w dostępie do infrastruktury cyfrowej i urządzeń cyfrowych – obszary wiejskie i oddalone oraz ubogie obszary miejskie często cierpią z powodu słabej łączności, a gospodarstwa domowe o niższych dochodach często nie mają dostępu do komputerów; mając na uwadze, że 10 % gospodarstw domowych na obszarach wiejskich UE nie ma dostępu do internetu stacjonarnego, a kolejne 41 % do internetu szerokopasmowego;
- K. mając na uwadze, że różnica wskaźników umiejętności cyfrowych kobiet i mężczyzn wynosi 11 %⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że dane Eurostatu pokazują, że tylko co trzeci absolwent nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) to kobieta, chociaż kobiety stanowią 54 % studentów uczelni wyższych; mając na uwadze, że w szkole podstawowej chłopcy i dziewczęta nie różnią się nastawieniem do przedmiotów STEM, jednak wśród dziewcząt zainteresowanie tymi przedmiotami wydaje się słabnąć od 15 roku życia; mając na uwadze, że mniej niż trzy procent nastoletnich dziewcząt wyraża zainteresowanie pracą w branży ICT;
- L. mając na uwadze, że zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn w kształceniu i szkoleniu przekłada się na pracę zawodową – kobiety zajmują tylko 17 % miejsc pracy w sektorze ICT, a odsetek mężczyzn pracujących w zawodach cyfrowych jest 3,1-krotnie wyższy niż w przypadku kobiet⁽¹⁹⁾, przy czym zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn jest szczególnie widoczne w sektorze AI, w którym kobiety stanowią jedynie 22 % specjalistów w skali światowej; mając na uwadze, że takie zróżnicowanie wpływa na szanse kobiet na pracę w przyszłościowych sektorach oferujących wysokie wynagrodzenia, a zarazem ogranicza różnorodność w sektorze cyfrowym, na przykład w odniesieniu do projektowania technologii;
- M. mając na uwadze, że ważne jest, by zrozumieć czynniki wpływające na wybory dziewcząt i kobiet dotyczące kształcenia i kariery zawodowej, do których to czynników należą uprzedzenia ze względu na płeć, oraz motywować kobiety i dziewczęta do studiów i kariery zawodowej w dziedzinach STEM i ICT; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest dalsze opracowywanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego;
- N. mając na uwadze, że technologie cyfrowe oferują nauczycielom, instruktorom i wychowawcom oraz uczniom we wszystkich sektorach edukacji i środowiskach znaczny potencjał pod względem dostępnych, otwartych, społecznych i spersonalizowanych technologii, które mogą sprawić, że ścieżki uczenia się staną się bardziej inkluzywne; mając na uwadze, że inteligentne korzystanie z technologii cyfrowych, wspierane innowacyjnymi metodami nauczania i wzmacnianiem autonomii osób uczących się, może wyposażać obywateli w podstawowe kompetencje przydatne w życiu, takie jak kreatywne myślenie, ciekawość i umiejętność rozwiązywania problemów; mając na uwadze, że korzystania z technologii cyfrowych nigdy nie należy traktować jako sposobu na obniżenie kosztów; mając na uwadze, że swoboda nauczycieli pod względem wyboru najlepszego połączenia metod i treści dydaktycznych powinna pozostać w centrum procesu edukacyjnego;
- O. mając na uwadze, że interakcja między nauczycielami a uczniami/studentami jest niezwykle istotna dla dobrostanu i rozwoju uczniów/studentów, a zatem uczenie się w kontakcie osobistym musi pozostać w centrum oferty edukacyjnej; mając na uwadze, że narzędzia i technologie cyfrowe nie mogą zastąpić nauczycieli, jednak oferują szereg korzystnych rozwiązań – w tym hybrydowe modele kształcenia – jako uzupełnienie nauki w kontakcie osobistym; mając na uwadze, że nadmierne korzystanie z technologii i sprzętu cyfrowego może powodować problemy takie jak

⁽¹⁶⁾ Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI) 2020, Komisja Europejska

⁽¹⁷⁾ DESI Report 2020.

⁽¹⁸⁾ Komisja Europejska, tablica wyników dotycząca kobiet w sektorze cyfrowym, 2019 r.

⁽¹⁹⁾ Komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152).

Czwartek, 25 marzec 2021

deprywacja snu, uzależnienie i siedzący tryb życia; mając na uwadze, że specjalną uwagę należy zwrócić na młodsze dzieci i osoby uczące się o specjalnych potrzebach edukacyjnych lub z niepełnosprawnością, gdyż uczenie się przez internet stanowi dla nich szczególnie wyzwanie;

- P. mając na uwadze, że technologie cyfrowe powinny być wprowadzane w sposób ukierunkowany na osoby uczące się oraz dostosowany do wieku i poziomu rozwoju; mając na uwadze, że strategie cyfrowego uczenia się muszą uwzględniać badania nad wpływem, jaki wczesne wykorzystanie technologii cyfrowej może wywierać na rozwój małych dzieci;
- Q. mając na uwadze, że rozwój infrastruktury cyfrowej i technologii cyfrowych w edukacji wymaga znacznych inwestycji publicznych, w tym w personel IT w placówkach oświatowych; mając na uwadze, że inwestycje prywatne również w znacznym stopniu przyczyniają się do rozwoju rozwiązań w zakresie e-uczenia się;
- R. mając na uwadze, że podstawowym warunkiem cyfrowego uczenia się jest dostęp do infrastruktury cyfrowej, w tym szybkiego internetu, oraz do sprzętu i treści o wysokiej jakości i dostosowanych do potrzeb edukacyjnych; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 i nagła transformacja cyfrowa w kierunku kształcenia zdalnego lub internetowego ujawniły różnice pod względem dostępu i łączności w poszczególnych państwach członkowskich i między nimi, z różnymi skutkami dla różnych sektorów kształcenia; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich aż 32 %⁽²⁰⁾ uczniów i studentów nie miało dostępu do internetu i narzędzi cyfrowych podczas izolacji związanej z COVID-19 wiosną 2020 r.;
- S. mając na uwadze, że nagłe przejście na zdalną naukę przez internet ujawniło też niepokojący brak gotowości systemów edukacji w większej części Europy oraz braki w umiejętnościach cyfrowych nauczycieli, wychowawców, rodziców i uczniów, a także w ich zdolności do skutecznego i bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych; mając na uwadze, że przed kryzysem tylko 39 % nauczycieli w UE uważało się za dobrze lub bardzo dobrze przygotowanych do wykorzystywania technologii cyfrowych w nauczaniu, przy czym między państwami członkowskimi występowały znaczne różnice; mając na uwadze, że nauczyciele wykazali jednak, iż potrafią dostosować się do głębokich zmian w systemach edukacji, jeżeli dysponują wystarczającą elastycznością i autonomią oraz optymalnie wykorzystują innowacyjny potencjał zdalnej nauki przez internet;
- T. mając na uwadze, że przejście na zdalną naukę przez internet pogłębiło istniejące nierówności – przez co uczniowie znajdujący się w niekorzystnej sytuacji i wymagający szczególnego traktowania, uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uczniowie z niepełnosprawnościami pozostają jeszcze bardziej w tyle, a odsetek osób przedwcześnie kończących naukę we wszystkich sektorach kształcenia wzrósł – oraz ujawniło brak wsparcia wychowawczego i socjalnego w środowisku cyfrowym; mając na uwadze, że nierówności we wczesnym dzieciństwie negatywnie wpływają na efekty uczenia się i perspektywy zatrudnienia w późniejszych latach życia; mając na uwadze, że należy pilnie poprawić jakość i otwartość kształcenia internetowego;
- U. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 zwiastuje głębokie zmiany w naszym stylu życia oraz wyraźnie pokazała, że trzeba zapewnić powszechną edukację wysokiej jakości, aby przygotować się na ewentualne przyszłe kryzysy, zwiększyć długoterminową odporność systemów edukacji i stworzyć podstawy do udanej transformacji cyfrowej;
- V. mając na uwadze, że treści dydaktyczne i organizacja systemów edukacji należą do kompetencji krajowych, jednak nowe wyzwania wymagają skutecznej koordynacji, a w stosownych przypadkach polityki i narzędzi edukacji cyfrowej na szczeblu Unii Europejskiej w perspektywie średnio- i długoterminowej, co stanowi ważny wymiar europejskiego obszaru edukacji;
- W. mając na uwadze, że dostępność wysokiej jakości edukacji przez internet stanowi często nie alternatywę, ale jedyną opcję dla niektórych grup takich jak osoby pracujące w pełnym wymiarze czasu pracy lub bezrobotne w regionach wiejskich i oddalonych oraz dla osób z niepełnosprawnością;
- X. mając na uwadze, że edukacja to inwestycja w przyszłość i ważne narzędzie rozwoju i samorealizacji każdego człowieka; mając na uwadze, że edukacja cyfrowa mogłaby pomóc stawić czoła wyzwaniom takim jak dezinformacja, radykalizacja postaw, kradzież tożsamości i danych, cyberprzemoc i oszustwa internetowe; mając na uwadze, że kształcenie, szkolenia i uczenie się przez całe życie odegrają kluczową rolę w sprawiedliwym przejściu na gospodarkę cyfrową;

⁽²⁰⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122303>

Czwartek, 25 marzec 2021

Zmieniony Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej: wizja, zarządzanie, finansowanie i pomiar skuteczności

1. podkreśla, że podejście do edukacji cyfrowej oparte na prawach, zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, musi stanowić zasadę przewodnią w polityce edukacji cyfrowej, tak by zapewnić urzeczywistnienie prawa do powszechnej włączającej edukacji o wysokiej jakości; podkreśla, że popandemiczna odbudowa i rewitalizacja polityki edukacyjnej są nierozdzielnie związane z innymi wyzwaniami stojącymi przed Unią i światem, i zwraca uwagę, że trzeba powiązać politykę edukacji cyfrowej z innymi obszarami polityki w celu promowania bardziej integracyjnego, zrównoważonego pod względem płci, innowacyjnego i ekologicznego społeczeństwa;
2. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zaktualizowany Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej oraz jego rozszerzony zakres i ambicje, z konkretnymi celami, takimi jak w szczególności zaradzenie utrzymującym się brakom w umiejętnościach cyfrowych, promowanie edukacji komputerowej i informatycznej o wysokiej jakości lub lepsza łączność w szkołach, co stanowi kolejny krok w kierunku bardziej kompleksowej strategii w zakresie umiejętności cyfrowych i edukacji cyfrowej; uważa, że plan ten będzie można uznać za zrealizowany z powodzeniem, jeśli po jego zakończeniu edukacja cyfrowa będzie faktycznie uważana za element polityki edukacyjnej oraz będzie przynosić wyraźne, spójne i pozytywne rezultaty pod względem dostępności, dostępu, jakości i równości w całej Unii; dostrzega różne punkty wyjścia państw członkowskich w tym procesie, co należy uwzględnić przy realizacji tego planu;
3. wyraża uznanie dla decyzji o dostosowaniu Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej do wieloletnich ram finansowych (WRF) obejmujących okres 7 lat, ponieważ pozwala to na perspektywę długofalową i wiąże ten plan z odpowiednimi instrumentami finansowania; podkreśla, że wspomniany plan ma istotne znaczenie dla utworzenia europejskiego obszaru edukacji, a z kolei europejski obszar edukacji ma istotne znaczenie dla realizacji tego planu, co powinno zapewniać przejrzystość i rozliczalność jego realizacji;
4. zauważa jednak, że skuteczna realizacja Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej zależy od koordynacji całego szeregu różnych programów koordynacji i między państwami członkowskimi; wzywa Komisję, aby zapewniła skuteczną synergii między różnymi programami oraz spójniejszą i skuteczniejszą koordynację wszystkich odpowiednich strategii politycznych w dziedzinie edukacji cyfrowej na szczeblu UE, tak by zmniejszyć fragmentację i uniknąć wzajemnego pokrywania się przez różne krajowe i europejskie instrumenty finansowania oraz strategie polityczne, a tym samym zwiększyć oddziaływanie;
5. wskazuje na wkład europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, instrumentu „Łącząc Europę”, programu „Horyzont Europa”, Europejskiego Korpusu Solidarności, programu „Kreatywna Europa” i programu Erasmus+ w finansowanie różnych aspektów Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej; z zadowoleniem przyjmuje znacznie zwiększony budżet programu Erasmus+ i ostrzega przed nadmiernym obciążeniem go nowymi ambicjami politycznymi, gdyż główny nacisk należy położyć na uczynienie programu bardziej sprzyjającym włączeniu społecznemu;
6. zwraca uwagę na znaczenie priorytetów w zakresie inwestycji przedstawionych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – „Łączność” oraz „Zmiana kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji” – dla realizacji programu na rzecz edukacji cyfrowej; zachęca państwa członkowskie do przeznaczenia co najmniej 10 % środków finansowych z tego instrumentu na edukację; przypomina swoje stanowisko dotyczące zachęcania państw członkowskich do znacznego zwiększenia wydatków publicznych na edukację w uznaniu kluczowej roli, jaką edukacja odgrywa we wzmacnianiu wzrostu gospodarczego, tworzeniu miejsc pracy i zwiększaniu odporności gospodarczej i społecznej; przypomina również, że co najmniej 20 % środków, które mają być przekazane z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), przeznaczono na transformację cyfrową, i apeluje do państw członkowskich, aby wykorzystały środki z tego instrumentu do wzmocnienia potencjału cyfrowego systemów edukacji oraz do inwestowania na przykład w infrastrukturę cyfrową dla szkół, uczniów i grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, szczególnie na obszarach wykluczonych;
7. podkreśla, że projekty pilotażowe i działania przygotowawcze inicjowane przez Parlament mają wysoką wartość, gdyż zapewniają szerszą ogólnounijną współpracę na rzecz niwelowania różnic edukacyjnych między państwami członkowskimi, regionami oraz obszarami wiejskimi i miejskimi, czego przykładem jest nowe działanie przygotowawcze mającego na celu zwiększenie dostępu do narzędzi edukacyjnych na obszarach i w społecznościach o słabej łączności lub słabym dostępie do technologii; wzywa do włączania skutecznych projektów pilotażowych i działań przygotowawczych do głównego nurtu programów unijnych; w związku z tym z zadowoleniem zauważa, że do nowego programu „Kreatywna Europa” włączono działanie na rzecz umiejętności korzystania z mediów, oparte na udanym projekcie pilotażowym i działaniu przygotowawczym „Powszechna umiejętność korzystania z mediów”, oraz wzywa do wystarczającego finansowania w celu zapewnienia skuteczności tego nowego działania;
8. uważa, że w nowym Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej wyznaczono konkretne cele w celu wyeliminowania utrzymujących się różnic w edukacji cyfrowej pod względem łączności, umiejętności cyfrowych i treści dydaktycznych w nauce przez internet; z zadowoleniem przyjmuje zaplanowany przez Komisję przegląd śródkresowy tego planu oraz jej zamiar zintensyfikowania działań związanych z gromadzeniem danych; wzywa Komisję do opracowania kompleksowego systemu monitorowania wszystkich strategii politycznych dotyczących edukacji cyfrowej, który powinien być wykorzystywany do wymiany dobrych praktyk w całej UE oraz stanowić wkład w przegląd śródkresowy; przypomina,

Czwartek, 25 marzec 2021

że trzeba opracować jasny harmonogram wdrażania oraz przedstawić zarówno Parlamentowi, jak i Radzie jasne wskaźniki referencyjne i cele pośrednie; w dalszym ciągu wyraża przekonanie, że realizacja wspomnianego planu wymaga bardziej przejrzystej struktury zarządzania i koordynacji, z uwzględnieniem roli Parlamentu, aby możliwe było monitorować na bieżąco rozwój sytuacji i poziom realizacji planu; w związku z tym wzywa Komisję do ustanowienia forum skupiającego państwa członkowskie, Parlament oraz inne właściwe zainteresowane podmioty i ekspertów, w tym organizatorów kształcenia i organizacje społeczeństwa obywatelskiego;

9. apeluje do Komisji, aby zwiększyła rolę i widoczność edukacji, w tym edukacji cyfrowej, w ramach europejskiego semestru, a w swoich głównych obszarach zainteresowania uwzględniała odniesienia do wpływu gospodarczego edukacji, tak by uwzględniać cele społeczne i jakość oferty edukacyjnej; zauważa, że państwa członkowskie wyjdą z kryzysu związanego z COVID-19 z historycznie wysokimi poziomami zadłużenia; wskazuje, że zaklasyfikowanie edukacji jako wydatku w rachunkach krajowych podczas poprzednich kryzysów prowadziło niekiedy do znacznych cięć w budżetach na edukację; zaznacza, że transformacja cyfrowa w edukacji nie będzie możliwa bez istotnych inwestycji;

10. zauważa, że kryzys związany z COVID-19 wyraźnie pokazał, że państwa członkowskie muszą skuteczniej koordynować politykę i środki w dziedzinie edukacji cyfrowej oraz dzielić się najlepszymi praktykami przez wielopodmiotowe podejście do polityki edukacyjnej, aby zagwarantować, że polityka ta odpowiada potrzebom obywateli UE i stawia w centrum osoby uczące się; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do utworzenia europejskiego centrum edukacji cyfrowej, jako pierwszy krok w procesie współtworzenia stałego systemu monitorowania, łączącego krajowe i regionalne strategie edukacji cyfrowej i angażującego kluczowe zainteresowane podmioty i ekspertów – w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego – o różnych podejściach, z głównego nurtu edukacji i spoza niego; uważa, że nowe centrum oferuje ścieżkę, z której państwa członkowskie powinny korzystać w celu promowania współpracy między placówkami edukacyjnymi i szkoleniowymi, aby poprawić ofertę edukacji cyfrowej; pochwała ambicję wykorzystania centrum do nawiązania strategicznego dialogu z państwami członkowskimi na temat kluczowych czynników umożliwiających skuteczną edukację cyfrową w świetle zalecenia Rady; apeluje do Komisji o szybkie podjęcie działań w celu przesunięcia publikacji projektu zalecenia już na 2021 r.;

11. wzywa Komisję, aby nadzorowała proces wdrażania na szczeblu krajowym i zapewniła sprawiedliwą reprezentację i niezależność w ramach tych centrów i usług doradczych oraz konsultacji z zainteresowanymi podmiotami, przestrzegając przy tym zasady pomocniczości; wzywa Komisję, aby zapewniła pełny udział Parlamentu w zwiększaniu liczby centrów europejskich i krajowych oraz poszerzaniu usług doradczych oraz w wyznaczaniu właściwych zainteresowanych podmiotów; przypomina Komisji, aby rozwijając koncepcję planowanej europejskiej platformy wymiany, unikała nakładania się z celami centrum i ich powielania;

12. podkreśla, że Unia Europejska musi stanowić globalny model odniesienia pod względem wysokiej jakości edukacji cyfrowej, a także wzywa Komisję do ścisłej współpracy z odpowiednimi instytucjami globalnymi i regionalnymi oraz zainteresowanymi stronami, aby zwiększyć dostęp do wysokiej jakości edukacji cyfrowej na całym świecie;

13. podkreśla, że badania naukowe odgrywają podstawową rolę w realizacji planu i w osiągnięciu skutecznej i odpowiedniej edukacji cyfrowej dla wszystkich, oraz z zadowoleniem odnotowuje, że Komisja to dostrzega; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby więcej inwestowały w badania interdyscyplinarne w celu oceny długoterminowego wpływu cyfryzacji na uczenie się oraz skuteczności polityki edukacji cyfrowej, co pozwoli świadomie decydować o ich przyszłym kształcie i wdrażaniu, w tym przez przewidywanie nowych typów zawodów i umiejętności oraz odpowiednie dostosowanie programów nauczania; podkreśla, że potrzebne są interdyscyplinarne badania nad różnymi rodzajami wpływu technologii cyfrowych na edukację i rozwój dzieci, łączące w sobie nauki przyrodnicze, pedagogikę, psychologię, socjologię, neurobiologię i informatykę, tak aby możliwe najlepiej zrozumieć, jak umysły dzieci – a także dorosłych – reagują na środowisko cyfrowe i jakie wyzwania towarzyszą edukacji cyfrowej;

Wspieranie rozwoju wysoce wydajnego ekosystemu edukacji cyfrowej

14. podkreśla, że pandemia COVID-19 pokazała, że nie wszystkie osoby uczące się mają dostęp do edukacji cyfrowej oraz zdalnej nauki się przez internet; zauważa, że istnieją nierówności między poszczególnymi państwami członkowskimi i w państwach członkowskich, o nieproporcjonalnym wpływie na osoby ze środowisk defaworyzowanych oraz osoby mieszkające na obszarach oddalonych lub wiejskich; ubolewa nad utrzymującą się w Unii przepaścią cyfrową; z zalem zauważa, że w niektórych państwach członkowskich starania o zapewnienie dostępu do edukacji cyfrowej o wysokiej jakości zakończyły się niepowodzeniem, przez co bardzo wielu uczniów przez kilka miesięcy nie miało dostępu do edukacji; zgadza się z analizą Komisji, że podstawowym warunkiem skutecznej edukacji cyfrowej jest dostęp do szybkiego i niezawodnego internetu oraz wysokiej jakości sprzętu cyfrowego w placówkach edukacyjnych, w środowiskach

Czwartek, 25 marzec 2021

kształcenia pozaformalnego i w domach; zwraca uwagę, że podobnie niektóre państwa członkowskie znacznie wyprzedzają inne, jeśli chodzi o zapewnianie infrastruktury cyfrowej i sprzętu cyfrowego, a tym samym dostarczanie rozwiązań na potrzeby edukacji cyfrowej; podkreśla, że przeciwdziałanie przepaści cyfrowej musi stanowić absolutny priorytet, i uważa, że partnerstwa publiczno-prywatne – kierujące się potrzebami placówek oświatowych – mogą przyspieszyć tworzenie rozwiązań;

15. podkreśla, że sieci szerokopasmowe należy uznać za dobro publiczne i odpowiednio sfinansować ich infrastrukturę, aby zapewnić powszechny i przystępny cenowo dostęp do tych sieci, co będzie stanowiło niezwykle ważny krok w kierunku zniwelowania przepaści cyfrowej; odnotowuje ponadto potencjał zastosowania 5G oraz wzywa Komisję do przeanalizowania możliwego wkładu tej technologii w inicjatywy w zakresie edukacji cyfrowej; wzywa do przyjęcia konkretnych środków i systemów finansowania w celu zwiększenia dostępu wszystkich placówek edukacyjnych, w szczególności na obszarach oddalonych, wiejskich i górskich o słabej łączności i z ograniczonym dostępem do nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja (AI), robotyka, łańcuchów bloków, nowe urządzenia edukacyjne lub gamifikacja, w związku z rosnącym znaczeniem i potencjałem tych technologii;

16. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w planie skoncentrowano się na wspieraniu łączności między szkołami i uniwersytetami za pośrednictwem instrumentu „Łącząc Europę” i działań na rzecz upowszechniania informacji na temat możliwości finansowania ze środków UE; wzywa Komisję do ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia, aby wsparcie UE współgrało z systemami krajowymi, w szczególności w celu wspierania grup w niekorzystnej sytuacji; wzywa Komisję do ukierunkowania wsparcia nie tylko na szkoły, tak aby obejmowało ono wszystkie formalne i pozaformalne placówki edukacyjne; przypomina, że placówki edukacyjne powinny korzystać ze wsparcia wyszkolonego personelu w celu nadzorowania sieci i aplikacji oraz zapewniania szkoleń i pomocy w zakresie ochrony danych;

17. podkreśla, jak ważne jest, by Unia odgrywała wiodącą rolę w edukacji cyfrowej poprzez ułatwianie dostępu do innowacji i technologii nauczycielom, uczniom i rodzicom; wzywa w związku z tym do podjęcia nowych inicjatyw w dziedzinie edukacji dzięki pełnemu wykorzystaniu nowych technologii, takich jak AI i robotyka, które zwiększą również świadomość na temat związanych z nimi możliwości i wyzwań w środowisku edukacyjnym; przypomina, że należy zapewnić etyczne i ukierunkowane na człowieka podejście do AI i robotyki; zauważa, że inteligentne wykorzystanie AI może zmniejszyć obciążenie pracowników pracą, zwiększyć atrakcyjność treści edukacyjnych, ułatwić uczenie się w wielu dyscyplinach i wspierać bardziej dostosowane metody nauczania dostosowane do potrzeb poszczególnych uczniów; jest zaniepokojony brakiem w Unii programów szkolnictwa wyższego i badań naukowych związanych z AI, co grozi osłabieniem przewagi konkurencyjnej UE; domaga się zwiększenia inwestycji publicznych w AI;

18. zachęca Komisję Europejską i państwa członkowskie do zapewnienia szkołom (nauczycielom i uczniom) nie tylko wsparcia technicznego i łączności internetowej, ale również niezbędnego wsparcia w zakresie bezpiecznego i niezawodnego oprogramowania, a także do promowania elastycznych modeli kształcenia i wsparcia dla osób uczących się na odległość za pomocą takich środków jak e-zasoby, e-materiały, wideo, e-mentoring i bezpłatne szkolenia online; podkreśla w związku z tym, że lokalne instytucje kulturalne i wspólnotowe, takie jak biblioteki i muzea, są najważniejszym źródłem takich zasobów cyfrowych; ostrzega przed negatywnym wpływem blokady zasobów edukacyjnych na niezależność pedagogiczną oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania takiej niezależności od wszelkiej ingerencji lub interesów; zwraca uwagę na potrzebę stworzenia otwartego i przejrzystego ekosystemu edukacji cyfrowej w odniesieniu do treści, urządzeń i technologii; podkreśla, że otwarte technologie wspierają poczucie współpracy oraz że rozwiązania oparte na wolnym i otwartym oprogramowaniu, ponowne wykorzystywanie treści w domenie publicznej oraz interoperacyjne rozwiązania sprzętowo-programowe zwiększają dostęp i tworzą bardziej zrównoważoną przestrzeń cyfrową;

19. podkreśla, że w kontekście wzmoczonego tworzenia i rozpowszechniania edukacyjnych treści cyfrowych istnieje potrzeba uznawania prawnych i etycznych zasad związanych z własnością intelektualną; z zadowoleniem przyjmuje i popiera utworzenie zarządzanej przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej sieci ds. własności intelektualnej w edukacji i zachęca do tego, aby rozwijać umiejętności uczniów i nauczycieli związane z własnością intelektualną; przypomina o wyjątku od stosowania prawa autorskiego w odniesieniu do korzystania z utworów i innych przedmiotów objętych ochroną w cyfrowej i transgranicznej działalności dydaktycznej, przewidzianym w art. 5 dyrektywy (UE) 2019/790;

20. wskazuje na interesujące innowacyjne inicjatywy zapewniające bezpieczne, dobre i ciekawe środowisko internetowe do nauki i zabawy na każdym etapie kształcenia; podkreśla znaczenie połączenia pedagogicznych, poznawczych i psychologicznych podejść do edukacji oraz odpowiedniego dostosowania formatów online i offline; odnotowuje w związku z tym podejście zaproponowane w europejskiej strategii na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem;

Czwartek, 25 marzec 2021

21. zwraca uwagę na znaczenie oferowania nauczycielom, uczniom i rodzicom dostępnych treści cyfrowych wysokiej jakości pochodzących ze zróżnicowanych źródeł, a także zachęca państwa członkowskie do przeznaczania środków finansowych na zakup profesjonalnych i bezpiecznych cyfrowych zasobów edukacyjnych opracowanych w oparciu o innowacje europejskie, w tym wysokiej jakości treści edukacyjnych współtworzonych z ekspertami; wzywa państwa członkowskie do promowania inicjatyw umożliwiających przedsiębiorstwom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego wymianę innowacji w dziedzinie zaawansowanych technologii ze społecznością edukacyjną;

22. uważa, że Unia może odegrać kluczową rolę we wspieraniu rozwoju i udostępnianiu wysokiej jakości treści edukacyjnych; z zadowoleniem zauważa rosnącą liczbę platform edukacji cyfrowej, tworzonych z myślą o udostępnianiu zasobów i wymianie dobrych praktyk, takich jak eTwinning, elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE) i europejska platforma internetowa dla szkół *School Education Gateway*; wzywa Komisję do dalszego promowania i zwiększania skali takich udanych inicjatyw za pośrednictwem odpowiednich programów, takich jak InvestEU i Erasmus+, a także wzywa państwa członkowskie do lepszego wykorzystania ich potencjału; uważa, że platforma wymiany europejskiej ma potencjał, by stać się narzędziem lepszej współpracy między zainteresowanymi stronami i podmiotami w dziedzinie edukacji na szczeblu europejskim, oraz wzywa Komisję do odpowiednio szybkiego ukończenia planowanego studium wykonalności;

23. zachęca państwa członkowskie do inteligentnego i ukierunkowanego na uczących się włączenia innowacji i technologii cyfrowych do krajowych systemów kształcenia i szkolenia, aby zapewnić skuteczne przyszłościowe podejście do kształcenia mieszanego; przypomina jednak o fundamentalnym znaczeniu kształcenia bezpośredniego na miejscu i podkreśla, że narzędzia cyfrowe powinny być wykorzystywane do uzupełniania i usprawniania nauczania w klasie; uważa, że istnieje potrzeba rozważenia negatywnego wpływu wydłużonego czasu spędzanego przed ekranem na dobre samopoczucie osób uczących się; podkreśla, że pandemia COVID-19 ujawniła wyraźne luki w systemie edukacyjnym, których nauka online nie wypełni tak łatwo i którymi należałoby się zająć, zwłaszcza w odniesieniu do posiłków w szkole, wsparcia wychowawczego i aktywności fizycznej;

Zwiększanie umiejętności i kompetencji cyfrowych na potrzeby transformacji cyfrowej

24. uważa, że wykorzystaniu i maksymalizacji potencjału technologii cyfrowych musi towarzyszyć modernizacja istniejących programów nauczania oraz metod uczenia się i nauczania; podkreśla w związku z tym znaczenie zapewnienia wsparcia finansowego na szkolenia dla nauczycieli; nalega, aby wraz ze stopniową realizacją planu poświęcać więcej uwagi dostępnemu doskonaleniu nauczycieli, tak aby nauczyciele i edukatorzy nie tylko sami posiadali umiejętności cyfrowe, ale również mogli ich uczyć; zachęca w związku z tym do inwestowania w specjalistyczne kursy w obszarze nauczania umiejętności cyfrowych zarówno dla nauczycieli, jak i specjalistów ds. informatyki, którzy chcieliby zająć się nauczaniem; podkreśla znaczenie mentoringu jako narzędzia szkoleniowego i rozwojowego; podkreśla zasadniczą rolę programu Erasmus+ i mobilności nauczycieli dla nabywania umiejętności; zwraca uwagę na potencjał przyszłej akademii nauczycielskiej i wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi jasnej koncepcji i budżetu tej inicjatywy; wzywa do podjęcia ogólnounijnej inicjatywy na rzecz opracowania nowych metod nauczania i oceny w środowisku cyfrowym, dostrzegając szczególnie wyzwania cyfrowe, takie jak asynchroniczne uczenie się oraz znaczenie promowania krytycznego dialogu;

25. podkreśla, że rodzice, rodziny i opiekunowie dydaktyczni odgrywają coraz większą rolę w nauczaniu na odległość oraz że muszą oni posiadać odpowiednie umiejętności internetowe, cyfrowe i techniczne, a także odpowiedni sprzęt, i wzywa do zapewnienia im specjalnych szkoleń i mechanizmów wsparcia; podkreśla potrzebę wspierania rodzin za pomocą narzędzi cyfrowych, aby zwiększyć ich dostęp do zdalnej edukacji; wzywa Komisję do przeprowadzenia specjalnego badania nad cyfrowym rodzicielstwem⁽²¹⁾ w celu opracowania we wszystkich państwach członkowskich spójnego i skutecznego podejścia do wspierania rodziców;

26. podkreśla wyzwania związane ze szkodliwymi i nielegalnymi treściami i działaniami w środowisku cyfrowym, w tym w odniesieniu do zdrowia psychicznego i dobrostanu, takimi jak molestowanie w internecie, w tym cyberzagrożenia i cyberprzemoc, pornografia dziecięca i nagabywanie dzieci dla celów seksualnych, naruszenia danych i prywatności, niebezpieczne gry internetowe, dezinformacja; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w zmienionym planie położono większy nacisk na alfabetizm cyfrowy i umiejętność korzystania z informacji w ramach kształcenia i szkolenia; uważa, że pracownicy służby zdrowia, placówki edukacyjne, społeczeństwo obywatelskie i organizatorzy kształcenia pozaformalnego powinni – we współpracy z rodzicami – opracować program nauczania dostosowany do wieku dzieci, aby umożliwić uczącym się dokonywanie świadomych i odpowiednich wyborów oraz unikanie szkodliwych zachowań;

⁽²¹⁾ Rodzicielstwo cyfrowe obejmuje wysiłki i praktyki rodziców dotyczące rozumienia, wspierania i regulowania aktywności dzieci w środowisku cyfrowym, tak by mogły one w szczególności bezpiecznie korzystać z internetu.

Czwartek, 25 marzec 2021

27. uważa, że ludzie powinni posiadać narzędzia i umiejętności umożliwiające im unikanie różnych zagrożeń w środowisku cyfrowym, a w szczególności wykrywanie i krytyczną ocenę dezinformacji i fałszywych informacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje szybkie przyjęcie niedawnego planu działania w zakresie mediów oraz skupienie się w nim na umiejętności korzystania z mediów, a także wzywa Komisję do regularnego przeglądu kodeksu postępowania w zakresie dezinformacji oraz do przyjęcia odpowiednich środków w celu dopilnowania, by media społecznościowe przeciwdziałały dezinformacji w internecie; oczekuje na planowane wytyczne dla nauczycieli i personelu placówek edukacyjnych dotyczące propagowania umiejętności cyfrowych i zwalczania dezinformacji; apeluje do Komisji o bardziej ambitne działanie oraz o współpracę z krajowymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami w celu rozpoczęcia zakrojonych na szeroką skalę kampanii na rzecz rozwoju umiejętności cyfrowych; odnotowuje znaczenie promowania na szeroką skalę istniejących inicjatyw takich jak Europejski Tydzień Kodowania i Dzień Bezpiecznego Internetu;

28. podkreśla, że wszelkim postępowaniem w dziedzinie edukacji cyfrowej muszą towarzyszyć solidne ramy ochrony danych, a dane osób uczących się nie powinny być wykorzystywane do celów komercyjnych; podkreśla, że największe zabezpieczenia muszą mieć zastosowanie do danych cyfrowych osób niepełnoletnich, w tym do celów badań naukowych i nauczania; wzywa Komisję, by wraz z Europejską Radą Ochrony Danych zajęły się specyfiką danych edukacyjnych oraz danych dotyczących uczniów i osób uczących się;

29. uważa, że tradycyjne, humanistyczne i miękkie umiejętności, takie jak umiejętności społeczne, empatia, rozwiązywanie problemów i kreatywność, powinny być nadal rozwijane w ramach wysiłków na rzecz nauczania umiejętności cyfrowych i umiejętności czytania i pisanie, zwłaszcza za pośrednictwem zakrojonych na szeroką skalę kampanii na rzecz umiejętności cyfrowych; podkreśla znaczenie wymiaru cyfrowego edukacji obywatelskiej i ubolewa nad ograniczonymi ambicjami nowego Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej w odniesieniu do promowania obywatelstwa cyfrowego;

30. przypomina o potrzebie nabycia zaawansowanych umiejętności cyfrowych oraz zachęca państwa członkowskie do stworzenia krajowych programów edukacyjnych wspierających zwiększenie liczby uczniów i absolwentów klas informatycznych; podkreśla, że takie klasy mogłyby być tworzone we współpracy patronackiej z przedsiębiorstwami sektora zaawansowanych technologii oraz uczelniami wyższymi;

31. podkreśla znaczenie edukacji ekologicznej i edukacji na temat środowiska oraz domaga się opracowania specjalnie zaprojektowanych programów nauczania w całej Europie z uwzględnieniem wpływu edukacji cyfrowej na środowisko;

32. podkreśla, że zgodnie z porozumieniem ramowym europejskich partnerów społecznych w sprawie cyfryzacji przedsiębiorstwa wprowadzające nowe i powstające technologie są odpowiedzialne za zapewnienie wszystkim zainteresowanym pracownikom odpowiedniego przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji, tak aby mogli oni nauczyć się korzystać z narzędzi cyfrowych, dostosowywać się do zmieniających się potrzeb rynku pracy i pozostać na rynku pracy; podkreśla rolę partnerów społecznych, którzy w ramach układów zbiorowych dotyczących definiowania i regulowania umiejętności cyfrowych oraz dalszego szkolenia wnoszą wkład w rozwijanie szkoleń w miejscu pracy oraz w uaktualnianie programów kształcenia i szkolenia; przypomina o nowej rzeczywistości pracy wynikającej z pandemii, takiej jak telepraca, a także zachęca placówki edukacyjne i szkoleniowe oraz pracodawców do wprowadzenia odpowiednich szkoleń, które przygotują ludzi do tego nowego środowiska pracy;

33. podkreśla znaczenie oceny i monitorowania umiejętności cyfrowych oraz wskazuje w tym kontekście na wartość dotychczasowych narzędzi, takich jak europejskie ramy kompetencji cyfrowych i narzędzie samooceny SELFIE; z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie SELFIE na nauczycieli; wzywa Komisję do zwiększenia ograniczonego obecnie wykorzystania takich narzędzi;

34. podkreśla ponadto potrzebę lepszego, bardziej innowacyjnego uznawania, walidacji i certyfikacji, a tym samym możliwości przenoszenia umiejętności cyfrowych i kwalifikacji; z zadowoleniem przyjmuje plan opracowania europejskiego certyfikatu umiejętności cyfrowych jako narzędzia ułatwiającego walidację i przenoszenie danych w ramach kompetencji cyfrowych; przypomina o potrzebie opracowania systemu w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, aby uniknąć powielania i pokrywania się z istniejącymi systemami; wzywa Komisję do zintegrowania tego rozwiązania z Europass, a w przyszłości potencjalnie z europejską legitymacją studencką;

35. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Komisji w zakresie cyfryzacji obszaru edukacji i kwalifikacji, w tym cyfryzację platformy Europass i planowaną Europejską Infrastrukturę Cyfrowych Poświadczeń Kwalifikacji; zwraca jednocześnie uwagę na potrzebę usprawnienia funkcjonalności wyszukiwania oraz otrzymywania propozycji pracy i kursów na platformie Europass, jak również na konieczność odpowiedniego aktualizowania zawartych na platformie informacji o bieżących kursach i szkoleniach, ofertach pracy, oraz wyznaczenie instytucji odpowiedzialnych za ten proces; wzywa państwa członkowskie do lepszego promowania nowej platformy Europass w instytucjach kształcenia i szkolenia oraz wśród swoich pracowników i pracodawców;

Czwartek, 25 marzec 2021

36. podkreśla potrzebę udoskonalenia cyfrowych zasobów, narzędzi i mechanizmów na szczeblu unijnym w celu stworzenia możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich oraz umożliwienia pełnego dostępu do dobrej jakości kursów i materiałów w ramach kształcenia na poziomie wyższym; odnotowuje rozwój nowego zglobalizowanego środowiska cyfrowego i rynku szkolnictwa wyższego oraz potrzebę utrzymania adekwatnych organizacji szkolnictwa wyższego w Europie sprawnie działających w tym środowisku; wzywa Komisję i państwa członkowskie do tworzenia synergii między uniwersytetami za pośrednictwem internetowej platformy europejskich szkół wyższych oferującej zdalnie i online różnorodne wielojęzyczne treści i programy edukacyjne dostępne w całej Europie;

37. zwraca uwagę na kluczową rolę, jaką VET i kształcenie dorosłych odgrywają w zapewnianiu możliwości przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji dzięki podejściu opartemu na uczeniu się przez całe życie; z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Rady dotyczące VET na rzecz zrównoważonej konkurencji, sprawiedliwości społecznej i odporności, któremu to zaleceniu przyświeca ogólny cel modernizacji polityki UE w dziedzinie VET, usprawnienia współpracy europejskiej w tym procesie oraz uproszczenia zarządzania kształceniem i szkoleniem zawodowym; apeluje do Komisji o przyjęcie całościowego podejścia do VET oraz uczenia się dorosłych, które obejmie uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne oraz umożliwi osobom uczącym się nabywanie różnorodnych umiejętności istotnych z perspektywy transformacji cyfrowej i ekologicznej, przyczyni się do włączenia społecznego, aktywnej postawy obywatelskiej i rozwoju osobistego oraz umożliwi dostosowanie się do zmieniającego się rynku pracy; podkreśla znaczenie nabywania umiejętności ekologicznych;

38. podkreśla trudności w przystosowywaniu się do środowiska cyfrowego, z jakimi borykają się placówki VET prowadzące szkolenia praktyczne na miejscu; domaga się odpowiednich rozwiązań i właściwego finansowania, aby zapewnić skuteczne prowadzenie kształcenia i szkolenia zawodowego; z zadowoleniem przyjmuje planowane rozszerzenie zakresu staży „Cyfrowe możliwości” na osoby objęte kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz na nauczycieli, instruktorów i pracowników dydaktycznych;

39. przypomina, że nabywanie umiejętności cyfrowych jest wyzwaniem na całe życie oraz że w związku z tym polityka powinna skupiać się na wszystkich grupach wiekowych populacji, a nie tylko na osobach w wieku produkcyjnym; podkreśla, że wymaga to międzysektorowego całościowego podejścia do edukacji opartego na uznaniu, że nauka odbywa się w ramach kształcenia obowiązkowego i poza nim, i często zachodzi w kontekście pozaformalnym i nieformalnym; domaga się w związku z tym wsparcia organizatorów kształcenia pozaformalnego w celu zwiększenia ich zdolności i zasobów, tak aby mogli oferować wysokiej jakości kształcenie i szkolenie cyfrowe; wzywa Komisję do uwzględnienia różnych poziomów zaawansowania technologicznego między sektorami i placówkami edukacyjnymi, a także do zwrócenia szczególnej uwagi na trudniej dostępne obszary i grupy podczas opracowywania zaleceń i wytycznych;

40. ostrzega, że nierówności społeczne i edukacyjne we wczesnym dzieciństwie mają negatywny wpływ na poziom wykształcenia i perspektywy zatrudnienia w późniejszych latach życia; ponownie podkreśla potrzebę dostępu do wysokiej jakości kształcenia i zwiększenia wysiłków na rzecz rozwoju umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów od najmłodszych lat; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą wprowadzenia europejskiej gwarancji dla dzieci mającej na celu rozwiązanie problemu ubóstwa wśród dzieci; wzywa państwa członkowskie do przeznaczenia znacznej kwoty z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) w ramach zarządzania dzielonego na wdrożenie wspomnianej gwarancji, w szczególności na wsparcie ukierunkowanych działań i reform strukturalnych, które skutecznie przeciwdziałają narażeniu dzieci na ubóstwo lub wykluczenie społeczne; przypomina, że mniejsze osiągnięcia w nauce oznaczają często mniejsze umiejętności cyfrowe, dlatego popiera zalecenie zawarte we wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, by osoby niekształące się, niepracujące ani nieszkolące się przechodziły ocenę pod względem umiejętności cyfrowych i otrzymywały szkolenie; odnotowuje potencjał programu EFS+ w zakresie wspierania uczenia się przez całe życie;

41. zwraca uwagę na potrzebę zlikwidowania przepaści cyfrowej i przypomina, że należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji cyfrowej i treści cyfrowych oraz na poprawę biegłości cyfrowej dla osób dorosłych o niższych kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami, osób należących do słabszych lub zmarginalizowanych grup społecznych, osób starszych oraz osób mieszkających na obszarach oddalonych lub wiejskich; zaznacza, że w 2018 r. tylko 4,3 % dorosłych o niskich kwalifikacjach korzystało z jakiegokolwiek formy edukacji dla dorosłych;

42. wyraża w związku z tym ubolewanie z powodu ciągłego braku środków przeznaczonych dla dorosłych uczących się o niższych kwalifikacjach oraz dla osób starszych; podkreśla, że pominięcie tych osób podważa zasadniczy wymiar edukacji cyfrowej, jakim jest uczenie się przez całe życie, i utrudnia działania mające na celu zapewnienie wszystkim osobom podstawowych umiejętności potrzebnych w życiu; w związku z tym wzywa Komisję do współpracy z organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w celu wprowadzenia dalszych środków zachęcających dorosłych do edukacji cyfrowej poprzez jej udostępnianie i popularyzowanie, co przygotowałoby osoby, które ukończyły formalne kształcenie, do życia i pracy w środowisku cyfrowym oraz zapewniłoby im rzeczywiste korzyści z transformacji cyfrowej i pomoc w jej kształtowaniu;

Czwartek, 25 marzec 2021

43. podkreśla znaczenie opracowywania strategii politycznych zapewniających osobom z niepełnosprawnościami takie same możliwości i dostęp do wysokiej jakości edukacji cyfrowej; zachęca państwa członkowskie do współpracy z organizacjami reprezentującymi osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności w celu zbadania wyzwań i możliwości stwarzanych przez edukację cyfrową oraz uwzględnienia szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy opracowywaniu skutecznej polityki edukacji cyfrowej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zidentyfikowania specjalnych cech edukacji cyfrowej zaprojektowanych w sposób dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz do inwestowania w nie; uważa, że edukacja cyfrowa oferuje ogromne możliwości uczniom z trudnościami w uczeniu się, gdyż przewiduje podejścia pedagogiczne dostosowane do ich różnorodnych zdolności; domaga się większych inwestycji w celu zapewnienia tym grupom wsparcia, którego zbyt często nie otrzymują;

44. podkreśla potrzebę uwzględniania aspektu płci we wszystkich strategiach politycznych w dziedzinie edukacji, umiejętności i cyfryzacji, a w szczególności w planie działania; uważa, że edukacja cyfrowa ma do odegrania kluczową rolę w zwiększaniu udziału dziewcząt i kobiet w erze cyfrowej; podkreśla, że przepaść cyfrowa między kobietami a mężczyznami jest kwestią gospodarczą, społeczną i kulturalną, i wzywa Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się tą luką w drodze wielopoziomowego całościowego podejścia politycznego; z zadowoleniem przyjmuje tabelę wyników „Kobiety w sektorze cyfrowym” opracowaną przez Komisję i podkreśla potrzebę gromadzenia danych z podziałem na płeć i wiek, umożliwiających lepsze zobrazowanie przepaści cyfrowej między kobietami i mężczyznami;

45. podkreśla potrzebę skoncentrowania się na lepszym włączaniu dziewcząt w edukację cyfrową od najmłodszych lat; podkreśla, że konieczne są intensywne wysiłki na rzecz zachęcania i motywowania większej liczby dziewcząt do podejmowania nauki na kierunkach STEM i STEAM oraz do uczestnictwa w kursach kodowania, informatyki i ICT w szkołach i na uniwersytetach; przypomina, że zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn w edukacji wpływa na rynek pracy oraz podkreśla potrzebę wspierania kobiet i ułatwiania im dostępu do sektorów zaawansowanych technologii i technologii cyfrowych, przy jednoczesnym zwalczaniu zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć za pomocą odpowiednich strategii i finansowania;

46. uważa, że konieczne jest stworzenie pozytywnego i integracyjnego środowiska promującego kobiece wzorce do naśladowania, aby motywować dziewczęta do wyboru przedmiotów STEM, STEAM i ICT oraz przeciwdziałać nieświadomym uprzedzeniom i stereotypom płci w odniesieniu do wyboru kierunku studiów i kariery zawodowej; uważa, że sektor prywatny ma do odegrania ważną rolę we współpracy z placówkami edukacyjnymi i szkoleniowymi, organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w opracowywaniu skutecznych inicjatyw i kampanii w tej dziedzinie; podkreśla znaczenie powołanej przez Komisję grupy zadaniowej „Women in Digital” oraz inicjatywy „Digital4Her”;

o

o o

47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
